

Tallinn, 15.02.2022, otsus nr 13

Patendivolinike Koja juhatuse otsus

Olivia Kranich kaebus Patendivolinike Koja kutsekomisjoni 17.11.2021 otsusele nr 7

Patendivolinike Koja juhatus on läbi vaadanud Olivia Kranich-i kaebuse Patendivolinike Koja kutsekomisjoni (edaspidi „kutsekomisjon“) 17.11.2021 otsusele nr 7 ning teeb Koja põhikirja § 43 lg-te 2 ja 3 alusel käesoleva otsuse.

1. Asjaolud

- 1.1. Kutsekomisjon viis 16.11.2021 läbi patendivoliniku kutseeksami.
- 1.2. Kutseeksamil osales Olivia Kranich (edaspidi „kaebaja“), kes soovis omandada patendivoliniku kutset kaubamärgi, tööstusdisaini-lahenduse ja geograafilise tähise valdkonnas.
- 1.3. Kutsekomisjon hindas kaebaja kutseeksami testiosa 63 punktiga 100-st, st testiosa hindeks oli 6 ning kaebaja läbis kutseeksami testiosa. Kutsekomisjon hindas kaebaja kutseeksami kaasuste osa 32 punktiga 100-st, st kaasusosa hindeks oli 3, mille alusel kutsekomisjon otsustas, et kaebaja ei ole kutseeksami kaasuste osa läbinud (nõutav hinne vähemalt 6) ja seega ka kutseeksamit edukalt sooritanud.
- 1.4. Kutsekomisjon tegi 17.11.2021 otsuse nr 7, millega keeldus kaebajale patendivoliniku kutse andmisest kaubamärgi, tööstusdisainilahenduse ja geograafilise tähise valdkonnas seoses kutseeksami tööstusomandialaste kaasusülesannete lahendamise sooritamise ja mitterahuldavale hindele.
- 1.5. Kaebaja esitas 17.12.2021 Patendivolinike Koja juhatusele (edaspidi „juhatus“) kaebuse taotlusega:
  - (1) tunnistada kehtetuks Patendivolinike Koja kutsekomisjoni 17.11.2021 otsus nr 7, millega kutsekomisjon keeldus Olivia Kranichile patendivoliniku kutse andmisest kaubamärgi, tööstusdisainilahenduse ja geograafilise tähise valdkonnas seoses kutseeksami tööstusomandialaste kaasusülesannete lahendamise sooritamise ja mitterahuldavale hindele;
  - (2) kohustada Patendivolinike Koja kutsekomisjoni uuesti hindama Olivia Kranichi poolt kutseeksami raames koostatud tööstusomandialaste kaasusülesannete lahendust ning tegema Patendivolinike Koja juhatuse otsuses toodud asjaolusid arvestades uue otsuse.
- 1.6. Kaebaja heidab kutsekomisjoni tegevusele ette, et kutsekomisjon ei viinud kutsevalifikatsiooni andmise haldusmenetlust läbi eesmärgipäraselt. Samuti leiab kaebaja, et kutsekomisjon ei ole oma otsuses selgitanud ega põhjendanud, millistel kaalutlustel jõudsid komisjoniliikmed eksamitulemuse osas antud hindeni. Kaebaja leiab ka, et kutsekomisjon on käitunud vastuoluliselt, öeldes kutseeksamil lahti eksamile eelnenud konsultatsioonil antud suunistest.
- 1.7. Juhatus on tutvunud kaebaja kutseeksami kaasuste lahendusega, ning kutsekomisjoni seisukohaga esitatud kaebuse kohta.

2. Juhatus seisukoht

- 2.1. Kõigepealt selgitab juhatus kutseeksami eesmärki ja läbiviimise põhimõtteid (I), seejärel vastab kaebaja üldisemat laadi etteheidetele (II) ning seejärel analüüsib kaasuste kaupa kaebaja ettehteid (III, IV, V).

3. (I) Kutseeksami eesmärk ja läbiviimise põhimõtted

- 3.1. Kutseeksami eesmärgi määratleb Patendivolinike Koja põhikirja § 34 (kutseeksami eesmärk). Selle lõige 1 sätestab, et kutsekomisjon kontrollib, kas kutse taotleja kogemused, teoreetilised teadmised ja oskused teadmisi kasutada vastavad taotletavas patendivoliniku kutsetegevuse valdkonnas patendivolinikule esitatavatele tavapärastele nõuetele.
- 3.2. Patendivoliniku seaduse § 2 lõige 1 kohaselt on patendivolinik isik, kes osutab õigusteenust tööstusomandi alal. Patendivoliniku seadus õigusteenuse mõistet ei sätesta, kuid advokatuuriseaduse § 40 lõike 1 kohaselt on õigusteenus kutsetegevusena õigusnõustamine, isiku esindamine või kaitsmine kohtus, kohtueelses menetluses või mujal ning isikule dokumendi koostamine ja tema huvides muu õigustoimingu tegemine. Advokatuuriseaduse § 40 lõike 2 esimese lause kohaselt peab õigusteenus olema õigeaegne ja asjatundlik ning põhinema asjaolude, tõendite, õigusaktide ja kohtupraktika põhjalikul uurimisel.
- 3.3. Asjakohane on analoogia alusel ka patendivoliniku õigusteenuse mõiste sisustada samamoodi, arvestades seejuures erisustega, mis tulenevad sellest, et patendivolinik osutab õigusteenust tööstusomandi alal, sealhulgas juhtudel, kus advokaadil ei ole lubatud kliendile tööstusomandialast õigusteenust osutada.
- 3.4. Patendivoliniku poolt kliendile õigusteenuse osutamisele kohaldub käsunduslepingu regulatsioon. Lepingu täitmisel on asjakohane VÕS § 77 lg 1, mille kohaselt peab võlgnik kohustuse täitma lepingule või seadusele vastava kvaliteediga ja kui lepingulise kohustuse täitmise kvaliteet ei tulene lepingust või seadusest, peab lepingupool kohustuse täitma asjaolusid arvestades vähemalt keskmise kvaliteediga.
- 3.5. Patendivoliniku teenuse kvaliteet on mh määratletud Patendivolinike Koja põhimääruses § 34 lõikega 1, mille kohaselt kutseeksami läbimiseks peab kutse taotleja omama taotletavas kutsetegevuse valdkonnas põhjalikke teoreetilisi ja praktilisi teadmisi, tundma õigusakte ja kutsetegevuse valdkonnas vajalikku ametiasutuste, rahvusvaheliste organisatsioonide ning kohtute praktikat, olema võimeline lahendama kaasusülesandeid ning tegutsema patendivoliniku äriühingu kaudu või füüsilisest isikust ettevõtjana.
- 3.6. Patendivoliniku õigusteenuse osutaja käsundi täitmise „vähemalt keskmine kvaliteet“ on kutseeksami kontekstis määratletud hindegaga „6“, mis eeldab kaasuste lahendamist 61% tulemusega.
- 3.7. Tallinna Ringkonnakohtu 27.03.2019 otsuses 3-18-399 (XX kaebus kohustada Justiitsministeeriumi tunnustama välisriigi kutsequalifikatsiooni, p 10) on leitud, et kuna patendivolinik tegeleb õigusteenuse osutamisega ning võib klienti esindada riigiasutustes ja kohtus (PatVS § 4 p-d 1 ja 2), on põhjendatud patendivolinikule kõrgendatud nõudmiste esitamine ning esineb ülekaalukas avalik huvi selle vastu, et isikud saaksid tööstusomandi õiguskaitse küsimustes kvalifitseeritud õigusabi. Sama otsuse p-s 13 on märgitud: „Sarnaselt advokaadile eeldab patendivolinikuna tegutsemine põhjalikke teadmisi tegutsemise asukoha liikmesriigi õigusest – täpsemalt tööstusomandi õiguskaitset puudutavatest õigusaktidest. Pole mõeldav, et Eestis saaks õiguse tegutseda patendivolinikuna isik, kes ei tunne Eesti asjaomast normistikku.“
- 3.8. Põhjalike teadmiste ja kogemuste omandamise eeldus tuleneb ka nõudest, et kutseeksami sooritamiseks peab kutse taotleja eelnevalt töötama vastavas kutsetegevuse valdkonnas neli aastat (PatVS § 14 lg 1 p 5 ja lg 4).
- 3.9. Seejuures tuleb teoreetiliste ja praktiliste teadmiste nõutava taseme osas arvestada, et peale kutseeksami sooritamist ja patendivolinike kutse saamist peab isik olema koheselt valmis iseseisvalt osutama kvaliteetsest õigusteenust intellektuaalomandi valdkonnas ilma patrooni juhtimise ja jälgimiseta ning omandab täispädevuse patendivolinikuna tegutsemiseks.

- 3.10. Kutsekomisjon on juhatusel selgitanud, et kaasusülesannete koostamisel lähtub kutsekomisjon patendivoliniku kutsetöös tavapäraselt ettetulevatest kaasustest. Kutsestandardile vastamiseks ning patendivoliniku kutse saamiseks ja iseseisvalt õigusteenuse osutamiseks peab isik olema võimeline lahendatavates kaasusülesannetes ära tundma õigusliku sisuga küsimused, analüüsima faktilisi asjaolusid ning esitama probleemile asjakohase ja argumenteeritud lahenduse(d). Seejuures tuleb lähtuda kaasusülesannetes esitatud asjaoludest.
- 3.11. Seoses konkreetsete kaebaja etteheidetega, siis juhatus ei nõustu kaebaja väitega, nagu oleks patendivoliniku kutseeksami läbimiseks piisavad minimaalselt vajalikud baasteadmised. Asjakohased põhjendused tulenevad eelnevatest põhjendustest kutseeksami eesmärgi kohta, mis ei võimalda patendivoliniku kutset anda minimaalsete baasteadmiste alusel.
- 3.12. Vähemalt minimaalsed baasteadmised erinevatest õigusvaldkondadest omandatakse õigusteaduse õppekava läbides. Patendivoliniku näol on tegemist spetsiifilisele ja küllaltki kitsale õigusvaldkonnale spetsialiseerunud asjatundjaga, kellelt eeldatakse kliendile iseseisvalt õigusteenuse osutamisel oluliselt enam kui minimaalseid baasteadmisi.
- 3.13. Kutseeksamil osalev isik peab suutma ära tunda lahendamist vajavad õigusliku sisuga erialased küsimused, sest probleemi mõistmata ei ole võimalik seda lahendada, samuti ei ole võimalik anda kliendile adekvaatset ülevaadet tema õiguslikust olukorrast, tema ees seisvatest õiguslikest ja majanduslikest riskidest ning valikutest. Seega on kutsekomisjon põhjendatult eksamitöös hinnanud, kas ja missuguses ulatuses kaebaja tunneb ära olulised ja lahendamist vajavad erialased küsimused.
- 3.14. Üheks põhjalike teadmiste indikaatoriks on ka kaasuste lahendamiseks kuluv aeg. Patendivoliniku kutseeksamil on kolm tundi ette nähtud kolme kaasuse lahendamiseks. Tavapäraselt toimuvad eksamid piiratud ajaraamides, eriti eksamid, mille puhul eksamineeritaval on võimalik kasutada abimaterjale.
- 3.15. Kutsekomisjon on avaldanud, et kaebajale selgitati eksamieelses konsultatsioonis ning märgiti ka kirjalikult kaasuste juurde, et eelduste täitmist tuleb põhjendada lühidalt, st eksamikaasuse lahenduses ei nõuta pika ja põhjaliku argumentatsiooni olemasolu, küll aga kõigi asjakohaste õiguslike probleemide tuvastamist ja adresseerimist.
- 3.16. Kaasused hõlmavad kutsevaldkonnas ettetulevaid standardolukordi. Seejuures on ootuspärane, et eksamineeritav on sarnaste olukordadega varem kutsetegevuse valdkonnas töötades piisavalt kokku puutunud ning lahendab kaasuse olemasolevate teadmiste ja kogemuste põhjal, kasutades abimaterjale vaid õigusaktidele korrektse viitamise eesmärgil.
- 3.17. Ebapiisavate kogemuste ja teadmiste korral kulub oluline osa ajast abimaterjalide kasutamisele ning seega ei ole võimalik ettenähtud ajaraamis kaasusi edukalt lahendada. Nõutavate teadmiste ja kogemuste olemasolul on võimalik kaasused edukalt lahendada ettenähtud mõistliku aja (keskmiselt üks tund kaasusele) piires, nagu seda näitab ka varasemate eksamite kogemus. Patendivolinike Koda on korraldanud kolm kutseeksamit, kus kolmest kaasuste lahendamisele lubatud eksamineeritavast on kaasused edukalt lahendanud kaks. Kaebaja eksamitöös esinevad puudused ei viita mitte ajapuudusele, vaid teadmiste ja oskuste ebapiisavusele valdkonnas, kus kaebaja kutset taotles.

4. (II) Kaebaja üldisemat laadi etteheited

- 4.1. Esmalt, kaebaja väidab, et kutsekomisjon on rikkunud põhjendamiskohustust.
- 4.2. Kutsekomisjon on selgitanud, et kaebajale võimaldati eksamitööga tutvuda ning selgitati selle puuduseid piisava põhjalikkusega. Kaasusülesanded ja kaebaja lahenduskäik on kaebaja poolt digitaalselt ja ajatempliga allkirjastatud. Kaasusülesannetel on üheselt hinnatav lahenduskäik ja kaebaja lahenduskäigu puudused on igal ajahetkel hinnatavad.

- 4.3. Komisjoni esimees on kaebajale eksamitööga tutvumisel selgitanud tema lahenduskäikudes esinevaid olulisi puudujääke (mis ei seisne ebatäpsustes või „täiendavate küsimuste“ analüüsimata jätmises).. Sellised suured puudused lahenduskäigus tõid kaasa eksami edukalt sooritamiseks nõutavast oluliselt madalama punktide arvu. Komisjoni selgitamis- ja põhjendamiskohustus ei saa ulatuda sellise põhjalikkuse astmeni, et komisjon peab hakkama kaebajat õpetama ja koolitama.
- 4.4. Kutsekomisjon selgitas eksamitöös esinevaid puudusi ja õiget lahenduskäiku kaebajale ning on selgitanud oma kaalutlusi juhatusele, mida juhatus refereerib ka käesoleva otsuse osana.
- 4.5. Teiseks, kaebaja väidab, et kutsekomisjon on käitunud vastuoluliselt, andes eksamieelsel konsultatsioonil kaebuse esitajale suuniseid, kuid öeldes neist hilisemas hindamisprotsessis lahti. Täpsemalt väidab kaebaja, et eksamile eelneval konsultatsioonil selgitas kutsekomisjon, et kaasusülesannete lahendamiseks on teadvalt ette nähtud limiteeritud aeg, mistõttu tuleb kaasuse lahendamisel keskenduda olulisele ning leida üles ja lahendada kaasuse keskne probleem.
- 4.6. Kutsekomisjon on juhatusele selgitanud, et eksamieelsel konsultatsioonil selgitas komisjon osalejatele, et oluline on jälgida, mida on kaasusülesandes küsitud, ning vastata sellele, mida on küsitud. Eeltoodust tulenevalt puudus kaebajal põhjus eeldada, et asjakohane ja piisav on vastata vaid „põhiküsimusele“. Komisjon juhtis konsultatsioonil osalejate tähelepanu sellele, et punkte ei anta iseenesest õige vastuse eest küsimusele või küsimustele, mida kaasuses ei ole esitatud. Samuti selgitas komisjon, et eksamikaasuse lahenduses ei eeldata mahukate põhjenduste olemasolu. See aga ei anna alust eeldada, et kaasust lahendades võib jätta osa õiguslikke probleeme üldse märkamata ja käsitlemata..
- 4.7. Kaasused on üles ehitatud komplekskaasuste põhimõttel, st nad ei ole üles ehitatud ühele probleemile, vaid sisaldavad mitmeid õiguslikke probleeme, mille olemasolu peab eksamineeritav märkama ja millele lahendused pakkuma. Sellise kaasuste ülesehituse eesmärgiks on võimalikult mitmekülgset ja objektiivselt hinnata kutse taotleja teadmisi ja oskusi ning vähendada juhusliku ebaõnnestumise või õnnestumise osakaalu. Samuti on selline kaasuste ülesehitus iseloomulik tööstusomandi õigusekaitse probleemistikule tavaelus, kus kliendil ei ole reeglina üht kesket probleemi, mille kõrval muud ilmsed probleemid võib jätta tähelepanuta, vaid tegemist on mitme vastastikku seotud ja üksteist vastastikku mõjutava probleemiga.
- 4.8. Selle juures on elementaarne, et eksamikaasustes tuleb vastata küsimustele, mis on nendes esitatud ning eksamineeritav ei saa ise valida või otsustada, millises ulatuses ta vastata soovib. Eksamineeritav peab vastama esitatud küsimustele, mitte ise valida „põhiküsimust“, mida käsitleda. Kõigis kolmes kaasuses olid esitatud küsimused, millele oli tarvis vastata ning ükski neist küsimustest ei viidanud otseselt või kaudselt sellele, et eksamineeritav peaks tuvastama „põhiküsimuse“ või „keskse probleemi“ ning vastama üksnes sellele.
- 4.9. Kutsekomisjon on kinnitanud, et tõele vastab kaebaja väide, et talle selgitati, et juhul, kui eksamineeritav ei oska või ei jõua kaasusi lahendada maksimaalsele tulemusele (ehk hindele „10“), on ikkagi võimalik eksam positiivselt sooritada, sest selleks on vaja sooritada eksam hindele „6“. Kaebaja tulemus oli aga „3“, st maksimaalsest tulemusest ja ka minimaalselt vajalikust tulemusest oluliselt madalam.
- 4.10. Kolmandaks, kaebaja väidab korduvalt, et kutsekomisjon on selgitanud, et kaebuse esitaja kaasusülesannete lahendused on kirjutatud ulatuses õiged ning kutsekomisjon heidab üksnes seda ette, et kaebuse esitaja oleks pidanud analüüsima täiendavaid küsimusi.
- 4.11. Leiame, et kaebaja on lahendanud kaasused vaid osaliselt ja jätnud suuremas osas lahendamata. Lahendatud osa on tõepoolest valdavas osas põhimõtteliselt õige, kuid kaasused tervikuna olid lahendatud suurte puudustega, rida õiguslikke probleeme on märkamata ja käsitlemata. Puuduste iseloom näitab, et kaebajal puuduvad valdkonnas süstemaatilised ja terviklikud

teadmised ning oskused, mis on vajalikud patendivoliniku kutsestandardile vastamiseks. Komisjon käsitleb kaebaja lahendusi detailsemalt allpool.

- 4.12. Neljandaks, kaebaja väidab kaebuse punktis 2, et komisjon kontrollis kaasusülesannete lahendamise osas taotleja teoreetilisi teadmisi. Punktis 44 väidab kaebaja, et kaasusülesannete lahendamise eesmärgiks ei ole kutse taotleja teoreetiliste teadmiste kontrollimine, kunakutse taotleja teoreetilisi teadmisi kontrollitakse kutseeksami testi osas. Punktis 45 väidab kaebaja, et kutsekomisjon kontrollis kaasusülesannete lahendamise osas taotleja teoreetilisi teadmisi, nimelt olevat kaebaja väitel kutsekomisjon pidanud kaebuse esitaja poolt koostatud lahenduskäike õigeks, kuid heitnud ette, et kaebuse esitaja ei ole täiendavalt analüüsinud mitmeid asjaolusid, mille kohta ei olnud kaasusülesandes küsitud või mis ei olnud kaasuse põhiküsimuse lahenduskäiku arvesse võttes olulised. Näitena viitab kaebaja punktis 46 kaasusele, kus oli vaja mh hinnata patendivoliniku tegevuse õiguspärasust.
- 4.13. Kaasülesannetes ei olnud esitatud puht-teoreetilisi küsimusi, millele oleks olnud vaja vastata teoreetiliselt. Kaasuses oli kirjeldatud konkreetset elulist olukorda, mis vajas lahendamist. Iga kaasuses kirjeldatav olukord tuleb loomulikult lahendada lähtudes teoreetilisest alusest, mis tulenevad seadusest ja selle tõlgenduspraktikast. Kaasuste lahendamine ei ole eraldiseisev teooriast, sest iga õigusküsimus lahendatakse teatud õiguslikel alustel. Õigusküsimuste lahendamine ilma õigusliku aluse väljatoomiseta ei ole võimalik. Kaasusülesannete juures oli kaebajale antud selge juhised: „*Kaasuste lahenduses tuleb välja tuua õiguslikud alused (õigusakti § või art, lõige, punkt) ja kontrollida nende kohaldamise eelduste täitmist, lähtudes seejuures kehtivast Euroopa Kohtu praktikast (lahendite numbritele ei ole vaja viidata). Eelduste täitmist tuleb (lühidalt) põhjendada. Lahenduskäik peab olema loogiliselt üles ehitatud ja selgelt struktureeritud.*“
- 4.14. Kaebaja viidatud kaasuses kirjeldatud olukorras patendivoliniku kutsetegevusele hinnangu andmisel on vaja toetuda konkreetsele õiguslikule alusele nagu iga õigusküsimuse lahendamisel. See ei tähenda, et tegemist oleks teoreetilise küsimusega. Patendivoliniku tegu või tegevusetus ei saa olla, sh kaasuses kirjeldatud juhtumil, etteheidetav ilma õigusliku alusega. Seega oli kaasuse lahendaja ülesanne tuvastada, kas kaasuses kirjeldatud patendivoliniku tegevus oli õiguspärane ja kui mitte, siis mille vastu ta eksis. Kaebaja oskas tuvastada vaid ühe eksimuse, kuid kaasuse asjaolude kohaselt sai patendivolinikule ette heita eksimist kahe õigusnormi vastu. Seega lahendas kaebaja selle õigusküsimuse poolikult.
- 4.15. Viiendaks, kaebaja märgib kaebuse punktis 65, et eksamitulemuste suulisel selgitamisel andis kutsekomisjon kaebuse esitajale üksnes informatsiooni igale kaasusele kutsekomisjoni liikmete keskmise hinde kohta. Kutsekomisjon ei selgitanud, millistel alustel ja millise hinde üks või teine komisjoni liige kaebuse esitaja eksamitööle andis. Seega ei ole kaebuse esitajal võimalik kontrollida, et komisjoniliikmete antud hinnete keskmine on tõepoolest selline nagu kutsekomisjoni otsuses viidatakse.
- 4.16. Selgitame, et kutsekomisjon hindab eksamitööd kollegiaalse organina, pannes eksamitööle ühise hinde ja esitades ühise põhjenduse. Iga komisjoniliige vaatas eksamitööd läbi individuaalselt ning seejärel arutas komisjon eksamitööd ühiselt koosolekul vastavalt Patendivolinike Koda põhikirja § 33 lõikele 1. Komisjoniliikmete poolt kaasustele pandud hinnad on fikseeritud koosoleku protokollis. Juhatus on seda kontrollinud. Kaebaja eksamitööle pandud hinnad on üksmeelsed, erinedes minimaalselt vaid kolmanda kaasuse osas. See näitab, et komisjonis ei olnud erimeelsusi kaebaja eksamitöö hindamisel ja eksami mittesooritatuks lugemisel.

5. (III) Kaasuste lahendamine

5.1. Kaasus 1 oli järgmine:

Kaasus tuleb lahendada Eesti ja EL disainiõiguse alusel.

14.11.2021 tuleb Sinu juurde klient Aita Saan, kes valmistab erinevaid kõrvarõngaid (pildidel on kujutatud

igast kõrvarõngaste paarist ainult üks):

Toode nr 1	Toode nr 2	Toode nr 3	Toode nr 4
Toode nr 5	Toode nr 6	Toode nr 7	

Kõrvarõngad on saanud III preemia Räpina noorte ehtekunstnike konkursil, mis toimus 18.10.2020, žüriisse kuulus ka OÜ Eesti Ehe juhataja.

Klient käis konsultatsioonil patendivolinik Ats Iho juures, kuid seejärel leidis, et saab taotluse esitamisega siiski ise hakkama. Klient esitas 8.10.2021 ühe taotluse enda nimele tööstusdisainilahenduse registreerimiseks kõigi ülaltoodud kõrvarõngaste osas Eesti Patendiametisse. Klient jättis taotluse esitamise eest riigilõivu tasumata, sest talle jäi ikkagi arusaamatuks, kuhu ja kui palju lõive maksta tuleb, lisaks ei saanud ta aru, mis hetkest alates saab ta disainidele ainuõiguse. Lisaks soovib klient, et kõrvarõngaste autorit ei oleks võimalik teada saada, kuid unustas selle keelu avaldusse märkida.

Kliendil ei ole väga palju raha, mistõttu soovib ta intellektuaalse omandi kaitsega liikuda edasi samm-sammult. Kliendi plaaniks on kõigepealt saada kaitse ainult Eestis ning mõne aja möödudes, kui on näha, kui edukaks müük osutub, siis soovib klient kaitset laiendada Euroopa riikides, sh UK-s ning Venemaal. Kuna klient ei saa taotluse menetlemisega Patendiametis ning mujal riikides hakkama, siis palub ta Sinu kui patendivoliniku abi õiguskaitse taotlemisel soovitud riikides.

Oled kliendile nõu andnud ja nüüd ootad juhiseid tegutsemiseks. Kuid 16.11.2021 kirjutab klient murega, et on ootamatult avastanud, et OÜ Eesti Ehe on ära registreerinud identsed kõrvarõngad Eesti tööstusdisainilahendusena. OÜ Eesti Ehe taotlus oli esitatud 28.10.2020 patendivolinik Ats Iho kaudu. Klient pöördus kohe pärast teadasaamist patendivolinik Ats Iho poole, kuid patendivolinik väitis, et tal polnud meeles, et ka Klient on antud kõrvarõngaste teemadel temalt konsultatsiooni saanud, aga kuna Kliendi konsulteerimine oli tasuta, siis ei ole temal kui patendivolinikul ka mingeid kohustusi.

Samuti kardab Klient, millised tagajärjed võivad olla sellel, et tema kõrvarõngad on juba kellegi teise poolt registreeritud ning soovib teada, mida saaks sellises olukorras ette võtta.

Palun nõusta klienti, sh selgita, milliseid toiminguid peab klient Patendiametis tegema, et kõrvarõngad saaks kaitstud? Millised on võimalused õiguskaitse taotlemiseks ning milline neist võiks olla kliendi jaoks parim lahendus ning miks? Milliste kaitsevõimalustega võiks klient veel arvestada või mida kaaluda? Selgita kliendile, viidates asjakohastele sätetele, kas patendivolinik Ats Iho on õigesti käitunud? Mida saaks ette võtta OÜ Eesti Ehe poolt registreeritud tööstusdisaini ning selle võimaliku rünnaku vastu?

- 5.2. Esimese kaasusega soovis kutsekomisjon kontrollida eksamineeritava teadmisi tööstusdisainilahenduse registreerimise võimaluste (disainilahenduse registreerimistaotluse esitamine, disainilahenduse rahvusvaheline registreerimine ning kaitsestrateegiad) ja õiguskaitsealaste küsimuste lahenduste kohta.
- 5.3. Kaasuse eesmärk oli hinnata eksamineeritava võimekust analüüsida disainilahenduse registreerimistaotluse esitamisega kaasnevat menetluslikke ning õiguslikke asjaolusid. Kuna tegemist oli patendivoliniku jaoks tavapärase tööstusdisainilahenduse registreerimise ning õiguskaitse juhtumiga, siis oleks eksamineeritav pidanud suutma tuvastada disainilahenduse registreerimisega tõusetunud probleeme ning vastata küsimustele, millele klient vastuseid ning lahendusvariante ootas. Samuti oleks eksamineeritav pidanud pakkuma kliendile disainilahenduse kaitsestrateegia. Lisaks küsiti eksamineeritavalt seda, kuidas klient kui autor saaks nõuda nn vastaspoole disainilahenduse omandiõiguse tunnistamist ja omaniku õiguste lõpetamist. Disainikaasuses esitatud küsimused olid tuletatud tüüpilistest olukordadest, millega tööstusdisaini valdkonnas tegutsev patendivolinik kokku puutub. Eksamineeritav pidi muuhulgas vastama kaasuses märgitud kliendi küsimusele ning nõustama klienti.
- 5.4. Esimese kaasuse lahenduskäigu eest sai eksamineeritav komisjoni liikmete keskmiste punktisummade kohaselt ja üksmeelselt 7,5 punkti 25-st. Eksamineeritava vastuse peamised puudused seisnesid järgnevas:
- 1) Eksamineeritav jättis analüüsimata kliendi poolt esitatud tööstusdisainilahenduse reproduktsioonid – mitu taotlust, mitmes variandis oleks klient tegelikult pidanud esitama. Seetõttu ei tuvastanud eksamineeritav, et esitatud taotlus oleks tulnud jagada kolmeks eraldi taotluseks ning kahes jagatud taotluses oleks pidanud olema kolm erinevat varianti ja kolmandas jagatud taotluses üks variant. Sellest tulenevalt jäi eksamineeritaval märkimata, kui palju riigilõivu oleks klient pidanud kokku tasuma.
  - 2) Eksamineeritav ei selgitanud kliendile ühtegi võimalust õiguskaitse taotlemiseks kliendi poolt soovitud riikides ega põhjendanud, milline kaitsestrateegia oleks kliendi võimalusi arvestades eksamineeritava arvates parim ja kliendi jaoks soodsaim. Eksamineeritav oleks pidanud välja tooma vähemalt kolm erinevat varianti, millest üks oleks võinud olla Haagi taotluse esitamine EL, UK ja Venemaa märkimisega (ilmselt kliendile soodsaim variant) ning teine variant Euroopa Ühenduse disainilahenduse taotlus prioriteediga, lisaks UK ja Venemaa siseriikliku taotluse esitamine prioriteediga. Kolmanda võimalusena oleks klient saanud õiguskaitset taotleda soovitud riikides prioriteedi alusel siseriiklike taotluste esitamisega.
  - 3) Eksamineeritava vastus küsimusele „Milliste kaitsevõimalustega võiks klient veel arvestada või mida kaaluda?“ oli peaaegu ammendav, kuid mainimata oli jäänud kliendi võimalus tugineda ka autoriõigusele.
  - 4) Küsimusele, mis puudutas patendivoliniku Ats Iho käitumist, vastas eksamineeritav õigesti selles osas, mis oli seotud patendivoliniku käitumise hindamisega hea kutsetava, kaebuse esitamise ning kahju hüvitamise võimaluste kontekstis. Küll aga jättis eksamineeritav märkimata patendivoliniku kohustuse pidada õigusteenuse osutamisega seotud toimingute nimekirja.
  - 5) Küsimusele, mis puudutas juba registreeritud disaini omaniku ainuõiguse tühistamist või lõpetamist, vastas eksamineeritav osaliselt. Eksamineeritav ei märkinud lahenduskäigus, et klient saaks nõuda OÜ Eesti Ehe tööstusdisainilahenduse omaniku õiguste lõpetamist TDKS § 81 lg 3 ja § 5 lg 1 ja § 6 lg 1 alusel (registreering takistab tootmist, puudub uudsus, sest kliendi disain oli avalikustatud).

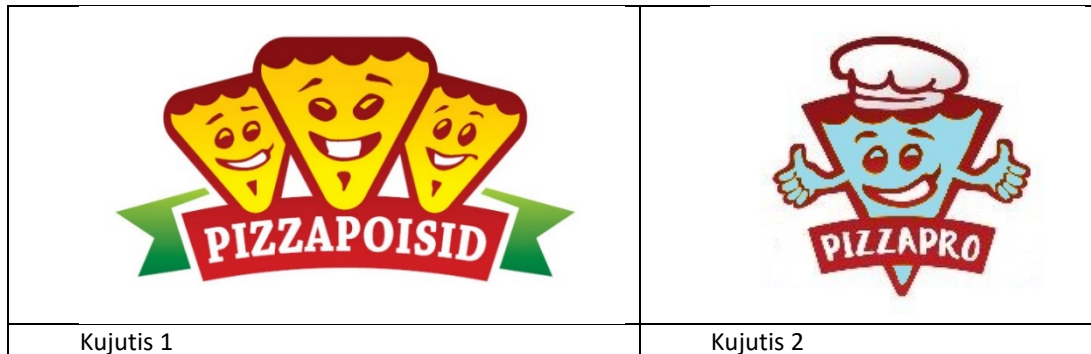
5.5. Kaasus 2 oli järgmine:

Sinu poole pöördub 16.11.2021 äriühingu Pizzapro OÜ ainuosanik ja juhatuse liige Jon ning avaldab muret, et tema kaubamärk on kaaperdatud. Nimelt on tema pitsarestoranis tegevjuhina tegutsenud Pedro – kellega neil teed 2020. aasta veebruaris lahku läksid – asutanud oma ainuosalusega ettevõtte Pizzapoisid

OÜ (asutatud 14.03.2020) ja pakub selle all pitsa kohaletoimetamise teenust kaubamärgi „PIZZAPOISID + kuju“ (kujutis 1) all. Külalistele avatud söögikohta Pizzapoisid OÜ-l ei ole. Nüüd on Pizzapoisid OÜ esitanud kaubamärgitaotluse oma tähise registreerimiseks ning Eesti Kaubamärgilehes on 01.11.2021 avaldatud teade, et Patendiamet on otsustanud registreerida kaubamärgi „PIZZAPOISID + kuju“ klassi 30 kaupade 'pitsad; pitsataskud' suhtes. Taotlus on esitatud 14.05.2020.

Joni meelehärm on tingitud sellest, et Pizzapro OÜ on juba kaks aastat pidanud Pärnu kõige populaarsemat pitsarestorani Pizzapro, kasutades söögikoha kujunduses ja turunduses läbivalt kaubamärki „PIZZAPRO + kuju“ (kujutis 2). Selle kaubamärgi, millel on kujutatud kokamütsiga maskott Paulo, mõtles välja ja disainis Jon ise, saades inspiratsiooni oma 4-aastase tütre joonistusest. Joni arvates on Pizzapoisid OÜ kaubamärk Pauloga lubamatult sarnane.

Joni väitel ei ole ta oma kaubamärki küll klassi 30 kaupade, sh 'pitsade' suhtes registreerinud, kuid kõik Pizzapro pitsad on algusest peale valmistatud kohapeal ja kõik pärnukad teavad, et linna parimat pizzat saab just Pizzapro restoranist. Ühtlasi on Jon ka ise juba 20.10.2019 esitanud taotluse Pizzapro kaubamärgi registreerimiseks ja Patendiamet on 2020. a jaanuari lõpus selle kaubamärgi registreerinud klassi 43 teenuste 'toitlustusteenused' suhtes.

Anna Jonile nõu:

1) Millised on tema võimalused Pizzapoisid OÜ kaubamärgi registreerimise takistamiseks? Kas Joni väljavaated on perspektiivikad?

2) Millised ohud kaasnevad Jonile sellega, kui Pizzapoisid OÜ kaubamärk siiski registreeritakse?

- 5.6. Teine kaasus kontrollis eksamineeritava teadmisi kaubamärgi registreerimise takistamise võimaluste (vaidlustusavalduse esitamine, kolmanda isiku märkuse esitamine) ja selle aluseks olevate absoluutsete ja suhteliste õiguskaitset välistavate asjaolude kohta. Kaasuse eesmärk oli hinnata eksamineeritava võimekust analüüsida õiguslikku olukorda ja anda sellest lähtuvalt kliendile nõu kaubamärgivaldkonnas tegutseva patendivoliniku jaoks tüüpilise juhtumi puhul, kus kolmas isik on võtnud kasutusele kliendi kaubamärgile sarnase märgi ja püüab seda registreerida. Kaasuses oli kliendi soov takistada konkurendil sarnase tähise registreerimist kaubamärgina. Selleks oodati eksamineeritavalt, et ta tuvastaks erinevad võimalused, kuidas klient saab soovitud eesmärgi saavutada, ja hindaks nende perspektiivikust. Samuti küsiti kaasuses selle kohta, millised ohud kaasnevad kliendile juhul, kui konkurendi kaubamärk siiski registreeritakse. Need on tüüpilised küsimused, mida kaubamärgivaldkonnas tegutsev patendivolinik peab suutma klienti nõustades hinnata.
- 5.7. Teise kaasuse lahenduskäigu eest sai eksaminand komisjoni liikmete keskmiste punktisummade kohaselt 10 punkti 25-st. Eksamineeritava vastuse peamised puudused seisnesid järgnevas:
- 1) Eksamineeritav küll oskas välja tuua võimaluse takistada kaubamärgi registreerimist vaidlustusavalduse esitamise teel (KaMS § 41 lg 2), kuid ei toonud välja võimalust tugineda absoluutsetele keeldumisalustele (KaMS § 9 lg 1), esitades nende kohta Patendiametile kolmanda isiku märkuse (KaMS § 41¹). Kaasuse asjaolude põhjal oli võimalik, et endise

tegevjuhi poolt asutatud ettevõtte kaubamärgitaotlus võib olla esitatud pahauskelt KaMS § 9 lg 1 p 10 tähenduses, mistõttu oleks olnud asjakohane hinnata kolmanda isiku märkuse esitamise võimalust ja analüüsida KaMS § 9 lg 1 p-st 10 tuleneva keeldumisaluse eelduste täidetust. Eksamineeritav isegi ei maininud lahenduskäigus kolmanda isiku märkuse esitamise võimalust ega absoluutseid õiguskaitset välistavaid asjaolusid.

- 2) Eksamineeritav tõi lahenduskäigus välja võimaluse esitada TOAKile vaidlustusavaldus ja hindas suhteliste õiguskaitset välistavate asjaolude (KaMS § 10 lg 1) esinemist, kuid lahenduskäigus oli selles osas olulisi puudusi.

Põhjalikult oli käsitletud KaMS § 10 lg 1 p-st 2 tulenevat keeldumisalust (äravahetamise tõenäosus), mille eest eksamineeritav teeniski ligi pooled kaasuse eest saadud punktid. Eksamineeritav tuvastas kaubamärkide sarnasuse, määratles asjaomase avalikkuse, hindas asjakohaselt kaupade-teenuste sarnasust ja kohaldas üldjoontes õigesti äravahetamise tõenäosuse hindamise n-ö testi. Selles osas oli lahenduskäigu peamiseks puuduseks asjaolu, et eksamineeritav ei tuvastanud võrreldavate tähiste domineerivaid ja eristusvõimelisi osi, mis on oluline nii kaubamärkide sarnasuse kui ka äravahetamise tõenäosuse ohu hindamisel, vaid piirdus tähiste üldise visuaalse, foneetilise ja kontseptuaalse võrdlemisega.

Lahenduskäigus oli põgusalt käsitletud ka KaMS § 10 lg 1 p-st 3 tulenevat keeldumisalust (tuntud kaubamärgi täiendav kaitse) ja viidatud oli KaMS § 10 lg 1 p-st 6 tulenevale keeldumisalusele (varasema autoriõiguse rikkumine). Nende keeldumisaluste osas oli lahenduskäik aga pealiskaudne ega võimaldanud veenduda eksamineeritava teadmistes kõnealuste keeldumisaluste eelduste kohta ja oskuses nende täidetust sisuliselt hinnata. KaMS § 10 lg 1 p 3 osas oli vastatud, et asjaolude kohaselt ei oleks tegemist ilmselgelt perspektiivitu nõudega, aga sisulist hinnangut sellel alusel vaidlustusavalduse esitamise perspektiivikusele, s.o sätte eelduste täidetusele, ei olnud kaasuse asjaolude põhjal antud. KaMS § 10 lg 1 p 6 osas piirduti seisukohaga, et „teoreetiliselt võiks väita, et Pedro kaubamärk rikub Joni autoriõigust, aga ma ei pea seda väidet perspektiivikaks“, mida põhjendati sellega, et tegemist ei ole Joni teose reproduktsiooniga. Puudus aga õiguslik hinnang sellele, kas nn Joni kaubamärk üldse vastab autoriõiguse kaitse saamise tingimustele (s.o kas tegemist on teosega), kellele autoriõigusest tulenevad õigused kuuluvad ja kes oleks seega nn Pedro kaubamärgi vaidlustamiseks õigustatud isik (Joni tütar, Jon või Pizzapro OÜ). Samuti ei põhjendanud eksamineeritav oma seisukohta, et nn Pedro kaubamärk ei ole nn Joni teose reproduktsioon. Seega jäi lahenduskäigus antud vastus üksnes seisukoha tasandile, mida ei toetanud õiguslik argumentatsioon. Ehkki kõnealune osa eksamikaasusest eeldas põhimõistete tasandil ka autoriõiguse tundmist, saab seda kaubamärgivaldkonnas tegutsevalt patendivolinikult oodata vähemalt ulatuses, milles see on KaMS § 10 lg 1 p-st 6 tuleneva õiguskaitset välistava asjaolu kohaldamiseks vajalik.

- 3) Kõige enam kaotas eksamineeritav punkte selle eest, et ta ei taibanud kaasuse asjaoludest, et kliendile (Jon või Pizzapro OÜ) võib lisaks klassis 43 „toitlustusteenuste“ suhtes registreeritud kaubamärgile kuuluda ka üldtuntud kaubamärk mh pitsade suhtes. Sellele viitas kaasuse tekst, mille kohaselt on Pizzapro restorani pitsad kohapeal valmistatud ja Pärnu elanike seas väga tuntud („kõik pärnakad teavad, et linna parimat pizat saab just Pizzapro restoranist“). Samuti selgus kaasusest, et Pizzapro restoran on Pärnu populaarseim pitsarestoran. Sellest lähtuvalt oleks tulnud lahenduskäigus hinnata, kas Jonile või Pizzapro OÜ-le võib kuuluda üldtuntud kaubamärk pitsade suhtes (kas täidetud on KaMS § 7 tingimused) ning kui jah, siis kas tegemist on konkurendi taotletud kaubamärgi suhtes varasema õigusega, mis välistaks konkurendi kaubamärgi registreerimise klassi 30 kaupade, sh „pitsade“ suhtes. Sellekohane analüüs eksamineeritava lahenduskäigus täielikult puudus.

5.8. Eelnevat arvestades ei nõustu komisjon kaebuse p-s 22 esitatud väitega, et kaebuse esitaja vastas kõikidele kaasuses formuleeritud küsimustele ning lahenduskäigu puudused seisnesid vaid selles, et komisjonile meeldinuks näha täiendavate asjaolude käsitlemist. Ehkki eksamineeritav lahendas kaasuse osaliselt õigesti ja teenis selle eest ka punkte, jäid mitmed väga olulised aspektid täiesti käsitlemata. Ka osas, mida eksamineeritav lahenduskäigus käsitles, oli vastuses puudusi, sh nii sisuliste puuduste (nt äravahetamise tõenäosuse hindamisel tähistate domineerivate ja eristusvõimeliste osade määratlemata ja arvestamata jätmine) kui ka puuduliku õigusliku argumentatsiooni näol.

5.9. Kaasus 3 oli järgmine:

Sinu poole pöördub klient, kes on alates aastast 2014 tegutsev edukas reisikorraldaja. Viimastel aastatel on Eestis olnud Kreekasse ja Türgi korraldatavate tšarterreiside turuosalt pidevalt 2.-3. kohal.

PÄIKESEREISID

Kliendi kaubamärk on olnud Euroopa Liidu kaubamärgina registreeritud alates 16.09.2015, taotlus esitati 04.04.2015 klassis 39 transport; kaupade pakendamine ja ladustamine; reiside korraldamine.

Eelmise aastal, kui turismisektor oli raskustes ja konkurendid uksi kinni panemas, leidis klient, et on õige aeg valmistuda laienemiseks ja koroonajärgseks reisibuumiks. Seetõttu esitas ta 01.11.2020 rahvusvahelise registreerimise taotluse sooviga saada kaitse Norras, Šveitsis, Venemaal, Montenegros, Põhja-Makedoonias ja Serbias. Kaitset taotles ta samadele teenustele, millele tal on kaitse ka EL-s. Klient on juba saanud kaitse andmise kinnitused Norralt ja Venemaalt.

Klient sai nüüd EUIPOlt teate, et 16.10.2021 esitas keegi Koss GmbH EUIPOle taotluse kliendi kaubamärgi kehtetuks tunnistamiseks põhjusel, et see on eristusvõimetu ning näitab üksnes teenuste liiki ja omadusi. Kliendil ei ole selle isikuga olnud mingit kokkupuudet ning internetiotsing näitab, et ta tegutseb üldse restoraniäris. Kaubamärgi registreerimisest on möödas üle 5 aasta.

Klient on tekkinud olukorrast sügavalt häiritud ning soovib teada, kas selline asi on tõesti võimalik ja mida ta saab oma kaubamärgi ja äri kaitseks ette võtta.

Palun analüüsi kliendi õiguslikku olukorda ning anna soovitused võimalikeks edasisteks tegevusteks.

5.10. Kaasuse eesmärk oli hinnata eksamineeritava võimekust analüüsida õiguslikku olukorda ja anda sellest lähtuvalt kliendile nõu kaubamärgivaldkonnas tegutseva patendivoliniku jaoks tüüpilise juhtumi puhul, kus kliendi kaubamärki püütakse tühistada puuduva eristusvõime alusel ning selle kaudu satub ohtu kliendi rahvusvahelise registreeringu kehtivus.

5.11. Kaebaja on jätnud kaasusülesandes püstitatud probleemid olulises osas lahendamata. Kolmanda kaasuse lahenduskäigu eest sai kaebaja komisjoni liikmete keskmiste punktisummade kohaselt 6,75 punkti 25-st.

5.12. Kaasuse korrektseks lahendamiseks oleks kaebaja pidanud analüüsima järgmisi õigusküsimusi:

1. Kehtetuks tunnistamise taotluse esitamise võimalikkuse küsimus (õiguslikud alused, ajafaktor ja asjast huvitatuse küsimus)
2. Kehtetuks tunnistamise taotluse perspektiivikuse küsimus (sisuline hinnang kaubamärgi kui terviku, sh sõnalise osa ja kujunduse eristusvõimele ja kirjeldavusele erinevate teenuste suhtes)
3. Rahvusvahelise registreeringu kaotamise risk

ja andma järgmised soovitused:

4. Esitada vastuväide - omandatud eristusvõime tõendamine

5. Vaidluse kaotamise korral - EL kaubamärgi muutmine liikmesriikide taotlusteks
  6. Vaidluse kaotamise ja selle tulemusena rahvusvahelise registreeringu kehtetuks muutumise korral - rahvusvahelise registreeringu muutmine siseriiklikeks taotlusteks
- 5.13. Kaebaja analüüsis korrektselt kehtetuks tunnistamise taotluse esitamise võimalikkuse küsimust (1), ei analüüsinud kehtetuks tunnistamise taotluse perspektiivikuse küsimust (2), ei analüüsinud rahvusvahelise registreeringu kaotamise riski (3), soovitas korrektselt omandatud eristusvõimele tuginemist, kuid eksis selle territoriaalse vajalikkuse osas (EL Eesti asemel) ning seetõttu jäi soovitus ebakindlaks (4), ei soovitanud vaidluse kaotamise juhuks EL kaubamärgi muutmist liikmesriikide taotlusteks (5) ega rahvusvahelise registreeringu muutmist siseriiklikeks taotlusteks (6).
- 5.14. Seega lahendas kaebaja kaasuse vaid piiratud ulatuses, käsitledes vaid üht õigusküsimust kuuest täiesti õigesti ja üht osaliselt õigesti. Sellise lahenduse tulemusena ei saanud klient adekvaatset ülevaadet oma õiguslikust olukorrast.
- 5.15. Kaebaja väidab kaebuse punktis 24: „Kaasusülesande asjaolude kohaselt soovis kaasuses nimetatud klient teada, kas tõesti on kaasuses nimetatud kolmandal isikul, kes ei tegutse kliendiga samal tegevusalal, õigus esitada nõue kliendi nimel registreeritud Euroopa Liidu kaubamärgi kehtetuks tunnistamiseks. Kutsekomisjoni hinnangul oli kaebuse esitaja lahendus selles osas korrektne. Samas heitis kutsekomisjon ette, et kaebuse esitaja oleks pidanud eeldama kliendi huvi saada teada, kas kolmanda isiku kehtetuks tunnistamise nõudel võiks olla sisuliselt alust.“
- 5.16. Kaasuse küsimuseks, millele kaebaja pidi vastama, ei olnud kaebaja viidatud küsimus. Kaasuse küsimus oli järgmine: „**Palun analüüsi kliendi õiguslikku olukorda ning anna soovitud võimalikeks edasisteks tegevusteks.**“ Seega antud kaasuse ülesehitusest lähtudes ei pidanud kaebaja vastama kaasuses märgitud kliendi küsimusele, vaid analüüsima kliendi õiguslikku olukorda tervikuna.
- 5.17. Komisjoni eesmärk oli selle kaasusega kontrollida, kas eksamineeritav suudab tuvastada asjakohased õiguslikud küsimused ja pakkuda neile lahendused. Selline kaasus vastab elulisele olukorrale, kus klient ise, olemata tööstusomandi valdkonna asjatundja, ei oska (ega peagi oskama) näha, millised õiguslikud riskid ja väljavaated tal tegelikult esinevad. Seevastu patendivolinikult eeldatakse oma kitsas kutsevaldkonnas piisavalt põhjalikke teoreetilisi ja praktilisi teadmisi, mis võimaldavad tal kliendi õiguslikku olukorda adekvaatselt hinnata ning sobivaid lahendusi pakkuda. Komisjoni hinnangul ei vasta patendivoliniku kutsetegevuse valdkonnas patendivolinikule esitatavatele tavapärastele nõuetele see, kui patendivolinik üksnes vastaks talle kliendi poolt esitatavatele konkreetsetele küsimustele. Seetõttu oli ka kaasuses esitatud nõue analüüsida kliendi õiguslikku olukorda tervikuna ja anda soovitusi edasiseks tegevuseks. Kaebajal jäid tema analüüsis ja soovitustes rida probleeme märkamata, mitmed riskid hindamata ja nende lahendamiseks soovitud andmata.
- 5.18. Kaebaja väidab kaebuse punktis 25: „Ühtlasi leidis kutsekomisjon, et kuivõrd kaasuse asjaoludes oli viide, et klient on esitanud taotluse rahvusvahelise kaubamärgi registreerimiseks (kuigi kaasuse asjaoludest ei ilmnenu, et kliendi rahvusvahelise kaubamärgi registreerimise taotlus oli esitatud Euroopa Liidu kaubamärgi kui põhitaotluse baasil), oleks pidanud kaebuse esitaja analüüsima, mis juhtub rahvusvahelise kaubamärgitaotlusega, kui kliendi Euroopa Liidu kaubamärk tunnistatakse kehtetuks ning selgitama kliendile võimalust konverteerida rahvusvahelise kaubamärgi taotlus siseriiklikeks taotlusteks. Kaasusülesandes sellist küsimust aga esitatud ei olnud.“
- 5.19. Komisjon ei nõustu selle väitega. Kaasuse ülesandeks oli analüüsida kliendi õiguslikku olukorda. Tööstusomandi valdkonna oluline eripära on, et tööstusomandi esemete õiguskaitse kehtivus võib olla vastastikku seotud. Kaubamärkide rahvusvahelise registreerimise süsteemi keskne põhimõte on, et rahvusvahelise registreeringu kehtivus sõltub 5 aasta jooksul selle aluseks oleva

põhitaotluse või põhiregistreeringu kehtivusest. Kaasuses kirjeldatud juhul mõjutaks EL kaubamärgi kehtetuks tunnistamine kliendi õiguslikku olukorda palju laiemalt kui vaid EL territooriumil. Tegemist on asjaoluga, mis mõjutab oluliselt nii kliendi õiguslikku olukorda (kaubamärgi õiguskaitse võimalik kaotus paljude riikides ja kaitse taastamiseks muutmistaotluste esitamise vajadus) kui majanduslikku olukorda (kulutused muutmistaotlustele). Seetõttu on tegemist olulise põhimõttega, mille tundmine ja arvestamine on kaubamärgivaldkonnas tegutseva patendivoliniku jaoks täiesti elementaarne. Kaebaja jättis selle täielikult märkamata.

- 5.20. Kaebaja väidab kaebuse punktides 48 ja 49, et kaasuse asjaoludest ei ilmnenu, et kliendi rahvusvahelise kaubamärgi registreerimise taotlus põhines kliendi Euroopa Liidu kaubamärgil ja et eksamineeritav oleks justkui pidanud kaasuse lahendamisel lähtuma kaasusevälistest eeldustest või hakkama ise kaasuse oodatava lahenduse loomiseks eeldusi välja mõtlema.
- 5.21. Komisjon ei nõustu selle väitega. Kaubamärkide rahvusvahelise registreerimise süsteemi keskne põhimõte on, et rahvusvaheline registreering põhineb selle aluseks oleval põhitaotluse või põhiregistreeringul, mis on tehtud taotleja päritoluriigis. Seetõttu on üheselt mõistetav ja ainuvõimalik, et kaasuses kirjeldatud klient sai rahvusvahelise taotluse esitada vaid Eestis või Euroopa Liidus sama kaubamärgi registreerimiseks esitatud taotluse või juba registreeritud kaubamärgi alusel. Kaasuse asjaolude kohaselt oligi kliendil registreeritud Euroopa Liidu kaubamärk. Kutsetegevuse valdkonnas pädeva patendivoliniku jaoks on kirjeldatud asjaolude esinemisel üheselt mõistetav, et rahvusvaheline registreering põhineb EL kaubamärgil. Kaebaja seda seost ei mõistnud. Kui kaebaja oleks seda seost mõistnud, kuid omanud kahtlusi selles osas, kas kaasuses kirjeldatud kaubamärki tuleks tõlgendada põhiregistreeringuna, oleks tal olnud võimalik eksami ajal kaasuse asjaolude täpsustamiseks seda küsida. Kaebaja eksami ajal täpsustavat küsimust ei esitanud.

6. Otsus

- 6.1. **Lähtudes eeltoodust leiab juhatus, et kutsekomisjoni otsus on õige ja seaduslik ning otsuse tegemisel ei ole tehtud kaalutlusvigu, mis tooksid kaasa eksamitulemuse ümberhindamise, millega saaks lugeda kutseeksami sooritatuks.**
- 6.2. **Juhindudes Patendivolinike Koja põhikirja § 43 lg-st 3 otsustab Patendivolinike Koja juhatus kaebuse tagasi lükata.**

/digitaalselt allkirjastatud/
Almar Sehver
esimees

/digitaalselt allkirjastatud/
Mari Must
aseesimees

/digitaalselt allkirjastatud/
Kaie Puur
juhatuse liige

/digitaalselt allkirjastatud/
Urmas Kauler
juhatuse liige

/digitaalselt allkirjastatud/
Kalev Käosaar
juhatuse liige